

Història de l'exposició d'Art Local

Xavier Mundet i Tarrés

"Quan finalitzada la tràgica guerra civil el país va poder reprendre l'anhelat camí de la recuperació, un grup d'amics en plena joventut que conservàvem de l'edat escolar un veritable estímul en el cultiu de l'art vàrem decidir la realització de la primera exposició d'artistes aficionats locals que va celebrar-se en la diades de la Festa Major de Sant Genís." (Pere Castells, en el *Llibre de la Festa Major* de l'any 1984, en un article sobre l'artista local Josep Mundet Tarrés, amb motiu del seu traspàs.) Aquesta és la primera referència que he pogut trobar de l'inici de l'exposició d'art local.

Segons m'ha comentat Joan Fuster, que va participar en moltes exposicions, especialment en les primeres, un dels animadors fou el pintor Josep M. Mascort. En el catàleg de l'exposició de l'any 1947, any del seu traspàs, hi figura el següent paràgraf: "Al finalizar el invierno (no sé quién ha dicho que el invierno es el término natural del año de los pintores), la exposición de sus obras, productos de un año de esfuerzos, del espíritu, isí que son agotadores!), y acto seguido otra vez a enfrentarse con la Naturaleza y a dirigir la exposición anual, que hoy ofrecemos, como homenaje póstumo al que supo enderezarnos por los caminos del arte y que es el más valioso legado que José Ma. Mascort podía hacer a su entrañable Torroella."

CATÁLOGO

SALA Núm. 1:

Marinas, paisajes y bodegones de D. José M.ª Mascort.

SALA Núm. 2:

ÓLEOS

Nieves Lladó	núm. 1
M. ^a del Carmen Sala, núms. 2 y 3	
J. Esquena	» 4 al 6
A. Geli	» 7 al 9
J. Martinoy	» 10 al 12

ACUARELAS

J. Fuster	» 13 al 21
J. Geli	» 22 y 23

DIBUJO

F. Soler	» 24 al 27
E. Colom	» 28 al 30

ARTESANIA

J. Mundet	» 31 y 32
E. Llos	» 33 y 34

NOTAS. —La exposición será inaugurada por las Autoridades locales a las 12³⁰ del día 25.
—Permanecerá abierta durante los días de la Fiesta Mayor de 11 a 13 y 16 a 20.
—La entrada será libre.

CASASULLI, 1. DE MONTEBÉ

EXPOSICION

DE

Arte Local

PATROCINADA POR
EL MAGNÍFICO AYUN-
TAMIENTO, EN HO-
MENAJE PÓSTUMO
AL ARTISTA
TORROELLEENSE

D. José M.ª Mascort

Torroella de Montgrí, Agosto de 1947.

NON OMNIS MORIAR.
L'Art i la Fe Són un repic de festa,
purs ideals, ressò d'un Paradís.
La Fe l'ha dut en alta Vida. Ens resta
l'art de la obra com divi somriís.

F. XAVIER, PREV.

IN MEMORIAM

En el amanecer de un lluvioso día de mayo —crepúsculo matutino gris, como empuñado por el llantio precursor de un luto que se avizoraba— José M.ª Mascort, el pintor del Ampurdán, cerraba para siempre sus ojos a la Naturaleza.

Cuando la actual centuria apenas asomaba su rostro, Mascort, con su

inagotable bagaje artístico, salió, a pesar de sus pocos años, de su Torroella y de su Ampurdán con el fin de recibir enseñanzas de aquel maestro de paisajistas que se llamó Joaquín Sorolla.

Y que contraste no experimentarían los ojos de nuestro artista al encontrarse con la inmensa meseta castellana, con su cielo azul, siempre uniforme, y recordar este rincón de España, con sus montañas y sus ríos, sus acantilados y sus playas, sus campos verdes y sus trigos dorados!

Cuando sus estudios hubieron terminado, Mascort, con sus telas, su caballete y su paleta, regresó de nuevo al terruño, como llamado por el canto de sirena de la patria chica, para plasmar en sus marinas y en sus paisajes toda la inagotable gema de bellezas que, magistral y fielmente copiadas por su retina, contiene ese maravilloso tesoro que Dios quiso conceder a los hombres y que se llama Ampurdán.

Luego, y a partir de entonces, una vida consagrada al arte, en la que hermanaba amorosamente la pintura con la música y la literatura con la historia.

Al finalizar el invierno —no se quien ha dicho que el invierno es el término natural del año de los pintores— la exposición de sus obras, producto de un año de esfuerzos espirituales —los esfuerzos del espíritu sí que son agotadores!— y acto seguido otra vez a enfrentarse con la Naturaleza y a dirigir la exposición anual, que hoy de nuevo ofrecemos, como homenaje póstumo al que supo enderezarnos por los caminos del arte y que es el más valioso legado que José M.ª Mascort podía hacer a su entrañable Torroella.

¡Hoy, en que más que nunca falta en el ambiente y está más vivo en todos el recuerdo de Mascort, sentimos profundamente el orgullo —¡bien legítimo orgullo!— de haber visto la luz primera en un pueblo que sabe honrar a sus artistas!

L'exposició, tal com comenta Pere Castells, fou la necessitat d'un grup de persones amants de l'art de poder demostrar i ensenyar un anhel que portaven a dins i que volien fer-ne participar la resta de la població. Els anys de mestratge dels mestres Pere Blasi i Salvador Dabau, entre d'altres, no varen ésser en va, per l'arrelament d'aquesta afició a l'art en general i a la pintura i el dibuix en particular.

Torroella és una població que, al llarg de tota la seva història, ha destacat per las seves inquietuds artístiques, i que ha donat noms importants de persones destacades en la matèria, especialment en la música, i l'exposició d'art n'és una confirmació més.

En el *Llibre de la Festa Major* de l'any 1949, hi apareix un article amb el nom d'"Art local", sense signatura de l'autor, però que creiem que es deu a la ploma de Pere Castells, i que parla de l'exposició i la defineix com "enmig del brogit tumultuós de la festa, de les ballades esgotadores, del trasbals i del neguit platxeríós i del programa prosaic i rutinari, aquesta exposició és un veritable oasi, lluminós i confortant, que ofereix pròdigament els fruits saborosos de la nostra sensibilitat artística". L'autor hi afegeix: "És una exposició humil i senzilla, sense ostentació, que tampoc li escauria perquè les nostres coses han de destacar precisament per una característica naturalitat."

Segueix l'article dient "perquè un dia, és l'eminent escultor Clarà, que s'admira d'un bust de fang fidelíssim a l'original, obra d'un notable aficionat local", no en diu el nom, "un altre, un pintor de nom i prestigi, es meravella d'una obra pictòrica precisa de tècnica i coloració, i així podríem seguir per aquest ordre, citant nombrosos exemples d'autèntica veracitat i significació".

També diu l'article que "considerem un deure ineludible remarcar el considerable impuls donat als nostres aficionats per l'alt mestratge de l'artista Josep Maria Macort, de memòria perdurable en el cor dels torroellencs".

La primera exposició es va celebrar a la sala d'actes de la Caixa de Pensions durant els dies de la Festa Major de l'any 1944. Era una rutina durant els primers anys, quan l'exposició es feia a la sala de la Caixa i durava només els dies de la festa major, que, sortint de l'ofici solemne que se celebrava a l'església, s'havia d'anar a visitar l'exposició, per tot seguit fer cap a la plaça per escoltar sardanes.

L'exposició la preparaven i muntaven els mateixos participants. No hem trobat cap comissió organitzadora dels primers temps. És des de l'any 1975 que se'n fa càrrec el Casal del Montgrí.

La propaganda es limitava a un programa de la festa major, en un lloc destacat després de les festes religioses. S'editava un catàleg de les obres de l'exposició, en el qual s'indicava el nom dels expositors i les obres presentades, degudament enumerades i amb expressió de la matèria de l'obra (pintura, dibuix, olis, aquarel·les, artesanía, etc.).

Hem trobat un edicte de l'alcaldia de Torroella de Montgrí que diu: "Se pone en conocimiento del público que la Exposición de Arte Local permanecerá abierta de 19 a 21 del día de hoy y de 10 a 12 y media de mañana, hora en que se procederá a su clausura. Torroella de Montgrí, a 30 de agosto de 1947."

En la primera exposició, tal com consta a les notes del *Llibre de la Festa Major*, hi participaren:

Secció de pintura: J. Esquena, J. Fuster, A. Geli i J. Vidal.

Secció de dibuix: P. Castells i J. Pericot.

Secció d'escultura: A. Pou.

Secció arts aplicades: S. Pi i E. Viñas.

En la segona exposició, celebrada l'any 1945, hi participaren:

Pintura: Nieves Lladó (era del mas Corredor de Pals); Álvaro Geli; Joaquín Esquena; Juan Fuster; Miguel Martinoy i Juan Geli.

Dibuix: Joan Pericot; Pedro Castells i Jaume Surroca.

Escultura: Martín Gimeno (era fill del pintor Francesc Gimeno, que va anar a l'Argentina).

Arts aplicades: Eduardo Viñas i Josep Mundet.

Fotografia: Emilio Segarra; Vicente Bofill i Jaume Vives.

L'any 1946 hi partiparen en pintura: N. Lladó, A. Gelí, J. Esquena, J. Fuster i J. Geli; en dibuix d'aquarel·la: V. De Robert, J. Pericot i J. Montaner; en dibuix: F. Soler, i en talla de fusta: E. Viñas, A. Martinoy, M. Freixas i J. Mundet.

L'any 1947, i coincidint amb l'exposició d'art local, es va celebrar una exposició pòstuma de l'artista Josep M. Mascort, que es va fer als locals de les escoles nacionals. Es va descobrir una placa a la plaça que porta el seu nom en la confluència dels carrers José Antonio (actual carrer de Sant Agustí) i Jacint Verdaguer. A la sala núm. 1 hi havia una mostra de marina, paisatges i bodegons de Mascort, i a la sala núm. 2 l'exposició d'art local en la qual participaren en olis: Neus Lladó, M. Carmen Sala, J. Esquena, A. Geli, J. Martinoy; en aquarel·la: J. Fuster i J. Gelí; en dibuix; F. Soler i E. Colom, i en artesanía: J. Mundet i E. Llos.

Participants en l'edició de l'any 1945 de la mostra d'Art Local.

D'esquerra a dreta: Joaquim Esquena, Josep Garriga (delegat de la Caixa), Joan Fuster, Josep M. Mascort, Jaume Surroca, Alvar Geli, Pere Castells, Joan Geli, J. Segarra, Miquel Martinoy i Josep Mundet. Foto Fons fotogràfic - CdD Montgrí, illes Medes i Baix Ter.

Les exposicions es varen celebrar ininterrompudament a la sala d'actes de la Caixa de Pensions (avui desapareguda) fins l'any 1964, que no se celebrà per unes obres de reformes de la Caixa de Pensions, al no poder disposar d'un altre local. Els anys 1965, 1966, 1967, 1968, 1969 i 1970 no es va fer l'exposició. Es repregué l'any 1971, amb el núm. 21, que se celebrà al local de l'Esplai (carrer de Sant Genís). S'hi celebrà durant els anys 1973, 1974 i 1975, any que se'n féu càrrec de l'organització el Casal del Montgrí. Els anys 1976, 1977, 1978, 1979 i 1980 es tornà a fer a la sala d'actes de la Caixa de Pensions. A partir de l'any 1981, se celebrà, com actualment, a la Capella de Sant Antoni.

L'exposició, tant ara com durant tots els anys anteriors, ha estat un aparador perquè molt aficionats a les arts puguin presentar i mostrar els seus treballs, fruits de l'esforç i les il·lusions, i permetre'ls donar-se a conèixer a un públic que no quedi reduït al que és estrictament familiar i amistats més pròximes.

L'exposició ha estat oberta, com no podia ésser d'altra manera, a tothom de la vila i ha permès, també, la presència d'artistes dels pobles de la rodalia, prova d'això és la nota que figura en el programa-catàleg de l'any 1962, que diu: "Participarán en la Exposición artitas extranjeros vinculados a nuestra Villa, por asidua permanencia y admiración a su paisaje." Es tractava d'una mostra de pintura internacional. Hi participaren tres artistes: Richard Binns, Pierre Twobada i Michel Henry. Actualment hi participa algun estranger establert a l'Estartit.

L'exposició continua vigent i cada vegada té més empenta, tant per la quantitat d'artistes com per la qualitat de les obres exposades. Cada vegada

es nota més que els artistes es preocupen per millorar els seus coneixements i ampliar la seva formació.

Enguany, celebrem la seva 60a edició, que en són moltes, d'edicions, i esperem i desitgem que en siguin moltes més. Per l'experiència que tinc en la seva organització i per l'afició i l'interès de tots els que hi participen, crec que puc afirmar que tenim exposició per temps. La nostra exposició és única pel temps d'existència i per la continuïtat que sempre ha tingut, i que al llarg del temps ha anat millorant, tant per la quantitat de participants com, en particular, per l'augment de la seva qualitat artística.